

Dosarul nr. 2ra-1526/22
2-20133229-01-2ra-21102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centu (jud. E. Galușceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 20 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 26 octombrie 2020, Nicolae Daniliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei civile din 22 aprilie 2019, repararea prejudiciului moral în sumă de 150 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 22 aprilie 2019 a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o acțiune în ordinea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la constatarea dreptului la judecare în termen legal a plângerii penale din 14 noiembrie 2018.

A menționat reclamantul că deși o astfel de cerere în temeiul art.4 din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 se examinează de către instanța de judecată în termen de cel mult 3 luni de zile de la depunerea în instanța de judecată, la caz 22 aprilie 2019, instanța de judecată nu a examinat cererea dată nici până în prezent, ședința de judecată fiind fixata pentru 16 octombrie 2020.

A considerat reclamantul că instanța de fond a încălcat în mod flagrant termenul legal de examinare a cererii din 22 aprilie 2019, prin ce i-a fost cauzat acestuia și daune morale pe care le estimează la 150 000 lei.

Totodată, a indicat reclamantul că prin tergiversarea intenționată a examinării cauzei date, Moldova i-a fost violat dreptul garantat de art.6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și de Protocoloalele adiționale la Convenție.

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

La 19 februarie 2021, Nicolae Daniliuc a declarat apel nemotivat, iar la 12 aprilie 2021 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel casarea integrală a hotărârii din 20 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 20 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 05 octombrie 2022, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 20 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, recurentul a menționat că a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel abia la 03 octombrie 2022. Prin urmare, consideră că instanța de apel nu i-a expediat copia deciziei contestate, nu a participat la ședința instanței de apel și nu a cunoscut despre ședința instanței de apel.

În esență, recurentul a reiterat argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

La 25 octombrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Ministerului Justiției al RM, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 86), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând admisibilitatea recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțată la 20 ianuarie 2021.

La 19 februarie 2021, Nicolae Daniliuc a declarat apel nemotivat, iar la 12 aprilie 2021 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel casarea integrală a hotărârii din 20 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 20 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021, a fost expediată la adresa poștală a recurentului Nicolae Daniliuc, mun. Chișinău, str. A.Pușkin, 24, of.50, BAA „Conex”, la data de 12 iulie 2021(f.d. 75).

Faptul recepționării deciziei motivate a instanței de apel expediată la adresa susmenționată nu este confirmată prin aviz, la materialele dosarului fiind prezentă o cerere din data de 28 septembrie 2022, ce dovedește faptul că Nicolae Daniliuc a solicitat Judecătoriei Chișinău, sediul Centru eliberarea copiei deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021, primind o copie de pe aceasta la data de 03 octombrie 2022.

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Colegiul constată că la 13 iulie 2021 decizia din 08 iunie 2021 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

În astfel de circumstanțe și în condițiile în care recurentul nu a probat faptul imposibilității cunoașterii mai devreme despre decizia motivată a instanței de apel, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs din 05 octombrie 2022, contrar prevederilor art. 434 al. (1) Cod de procedură civilă, a fost depusă în afara termenului legal.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că Nicolae Daniliuc, nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil

pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Circumstanțele constatate supra denotă că Nicolae Daniliuc, urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu, la cererea căruia a fost inițiată.

Respectiv, Colegiul consideră că nerespectarea termenului de declarare a recursului se datorează în exclusivitate inacțiunii lui Nicolae Daniliuc.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătorec.

Astfel, Nicolae Daniliuc, urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre derularea procesului în cauză.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 08 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, depusă de Nicolae Daniliuc la 05 octombrie 2022, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs. Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Nicolae Daniliuc, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. b), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Nicolae Daniliuc, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic